8473823094

SPM IAS ACADEMY
SHAPING BRILLIANCE

FIRST MOCK APSC MAINS 2024

GS Paper II

Duration: 3 Hrs

NAME:	Anjan Jyoti Das	APSC ROLL NO: 3700122	
DATE:	13.09.2025	PHONE NO:	
EMAIL ID:			

(Please fill your details correctly)

Medium: English ☐ Assamese ☑

INDEX NUMBER		
Q.NO.	Maximum Marks	Marks Obtained.
1	10	
2	10	
3	10	
4	10	
5	10	
6	10	
7	10	
8	10	
9	10	
10	10	
11	15	
12	15	
13	15	
14	15	
15	15	
16	15	
17	15	
18	15	
19	15	
20	15	
TOTAL:	250	

INSTRUCTIONS

Please read each of the following instruction carefully before attempting the questions:

- There are TWENTY questions printed in ENGLISH and ASSAMESE.
- All questions are compulsory.
- The number of marks carried by a question/part is indicated against it.
- The answers must not exceed the prescribed word limit indicated against each question.
- Answers must be written in the medium authorised in the Admission Certificate which must be stated clearly on the cover of this Question-cum-Answer (QCA) Booklet in the space provided. No marks will be given for answers written in medium other than the authorised one.
- Checking to be done with main aim of evaluating a candidate's ability of express ideas in lucid manner.
- Any page or portion of the page left blank in the Question-cum-Answer Booklet must be clearly struck off
- Use a **blue** or **black** ballpoint pen only.

Signature of the Student: Anjan Jyoti Das

Invigilator's Signature:

NOTE: EVALUATION PERIOD FOR THE MAINS TEST SERIES COPY IS 10 DAYS.

8473823094

(Don't write anything beyond this margin)

DETAIL FEEDBACK

ALL THE BEST

8473823094
(Don't write anything beyond this margin)

Q1. Ayushman Bharat has expanded access to healthcare, but inclusivity and quality remain concerns. Discuss.

প্ৰশ্ন ১: আয়ুষ্মান ভাৰতে স্বাস্থ্যসেৱাৰ প্ৰৱেশাধিকাৰ সম্প্ৰসাৰিত কৰিছে, কিন্তু অন্তৰ্ভুক্তি আৰু মানদণ্ড এতিয়াও চিন্তাৰ বিষয় হৈয়ে আছে। আলোচনা কৰক। **(Answer in 150 words)**

উঃ 'আয়ুষ্মান ভাৰত' হ'ল স্বাস্থ্যসেৱাৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰত চৰকাৰৰ এখন অভিলাষী আঁচনি।

অন্তৰ্ভুক্তিৰ ক্ষেত্ৰত সমস্যা

(১) সমাজৰ সকলো লোকক সামৰিব পৰা নাই,

(২) সজাগতাৰ অভাৱ
→ প্ৰান্তীয় আৰু দৰিদ্ৰ লোকৰ ক্ষেত্ৰত

(৩) স্বচ্ছতাৰ অভাৱ
→ সঠিক লোকক সুবিধা প্ৰদান

(৪) বিলম্বতা
→ প্ৰণয়নত বিলম্বতা এক অন্যতম কাৰক

(৫) নিয়ন্ত্ৰণৰ অভাৱ
→ উপযুক্ত নিয়ন্ত্ৰণৰ অভাৱ

P.T.O

8473823094

আয়ুষ্মান ভাৰতৰ ক্ষেত্ৰত সমস্যা

- সকলোৰ প্ৰকাৰৰ চিকিৎসাৰ সেৱাৰ প্ৰদানত সম্পূৰ্ণৰূপে হোৱা নাই
- কাৰ্য্যকৰীকৰণৰ দক্ষতাৰ অভাৱ
- স্বচ্ছতাৰ অভাৱ সেৱা প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত
- প্ৰযুক্তিগত অনুকূলতাৰ অভাৱ

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

(Don't write anything beyond this margin)

Q2. Trace the evolution of electoral politics in India since Independence. In this context, critically examine the role of the Election Commission of India in strengthening democratic processes.
প্ৰশ্ন ২: স্বাধীনতাৰ পিছৰে পৰা ভাৰতত নিৰ্বাচনী ৰাজনীতিৰ বিৱৰ্তনৰ বিষয়ে লিখক। এই সন্দৰ্ভত, গণতান্ত্ৰিক প্ৰক্ৰিয়া শক্তিশালী কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰতৰ নিৰ্বাচন আয়োগৰ ভূমিকা সমালোচনামূলকভাৱে মূল্যায়ন কৰক। **(Answer in 150 words)**

উঃ স্বাধীনতাৰ পাছতে পৰা ভাৰতত সংসদীয় ৰাজনীতি গ্ৰহণ কৰা অথবা গণতান্ত্ৰিক ভাৰতবৰ্ষৰ বহুসময় নিৰ্বাচনী ৰাজনীতিত বিবৰ্তন হৈ আহিছে।

নিৰ্বাচনী ৰাজনীতিৰ বিবৰ্তন
- → বেলটৰ সলনি ই.ভি.এমৰ ব্যৱহাৰ
- → জনজাতীয় লোকসকলৰ বাবে নিৰ্বাচনত প্ৰতিনিধিত্বৰ সংৰক্ষণৰ ব্যৱস্থা।
- → নিৰ্বাচন আয়োগৰ সংস্থাৰ গঠন
- → সংবিধানত সংশোধনীৰ ব্যৱস্থা প্ৰদান

নিৰ্বাচন আয়োগৰ গণতন্ত্ৰ শক্তিশালী কৰাত ভূমিকা

① স্বচ্ছ আৰু নিৰপেক্ষ নিৰ্বাচন অনুষ্ঠিত কৰা,

② ৰাজনৈতিক হস্তক্ষেপৰ পৰা আঁতৰত ৰখা

③ নিৰ্বাচনী আচৰণ বিধিৰ প্ৰয়োগ,

④ জনসাধাৰণত সৃষ্টি নিৰ্বাচনৰ গুৰুত্বৰ ক্ষেত্ৰত,..

⑤ নিৰ্বাচনী ব্যয়ৰ খতিয়ান ৰখা।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

(Don't write anything beyond this margin)

Q3. India's MAHASAGAR initiative seeks to deepen maritime cooperation with countries of the Indian Ocean Region. Examine its significance in enabling India to pursue a balanced and strategic approach in the IOR.

প্ৰশ্ন ৩: ভাৰতৰ 'MAHASAGAR' পদক্ষেপে ভাৰত মহাসাগৰ অঞ্চলৰ দেশসমূহৰ সৈতে সামুদ্ৰিক সহযোগিতা গভীৰ কৰাৰ চেষ্টা কৰিছে। ভাৰত মহাসাগৰীয় অঞ্চলত ভাৰতক এক সন্তুলিত আৰু কৌশলগত দৃষ্টিভংগী অনুসৰণ কৰিবলৈ সক্ষম কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ গুৰুত্ব পৰীক্ষা কৰক।

(Answer in 150 words)

উঃ 'MAHASAGAR' পদক্ষেপ হৈছে ভাৰত মহাসাগৰ অঞ্চলৰ দেশসমূহৰ সামুদ্ৰিক সহযোগিতাৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা এক কৌশলগত আৰু ভৌগোলিক বিস্তাৰণতাৰ পদক্ষেপ।

এই পদক্ষেপৰ গুৰুত্ব

(i) ভাৰত মহাসাগৰ অঞ্চলত সহযোগিতাৰ মাধ্যমত দেশসমূহৰ মাজত কৌশলগত সমতা স্থাপন কৰা,

(ii) আঞ্চলিক বাণিজ্যৰ সুৰক্ষাৰ দিশতো সহযোগিতাৰে উন্নয়ন কৰা,

(iii) সামুদ্ৰিক নিৰাপত্তাৰ দিশতো উন্নীতকৰণ কৰা আৰু: আঞ্চলিক

সহযোগিতাৰ মাধ্যমত।

(৪) পশ্চিমৰ আগ্ৰাসন ৰোধৰ বাবে আমেৰিকা চীনৰ বাবে ভাৰত মহাসাগৰ অঞ্চলত সহযোগিতা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ হিচাপে বিবেচিত হৈছে।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

(Don't write anything beyond this margin)

Q4. The idea of 'One Nation, One Election' is often justified as a return to India's early constitutional practice. In this context, discuss how the Indian Constitution's provisions on elections and parliamentary democracy have evolved since independence.

প্ৰশ্ন ৪: 'এক ৰাষ্ট্ৰ, এক নিৰ্বাচন "ৰ ধাৰণাক প্ৰায়ে ভাৰতৰ প্ৰাৰম্ভিক সাংবিধানিক প্ৰথাৰ প্ৰত্যাৱৰ্তন হিচাপে ন্যায়সঙ্গত বুলি গণ্য কৰা হয়। এই সন্দৰ্ভত ভাৰতীয় সংবিধানৰ নিৰ্বাচন আৰু সংসদীয় গণতন্ত্ৰৰ ব্যৱস্থা স্বাধীনতাৰ পিছৰে পৰা কেনেদৰে বিকশিত হৈছে সেই বিষয়ে আলোচনা কৰক।

(Answer in 150 words)

উ: 'এক ৰাষ্ট্ৰ, এক নিৰ্বাচন' অৰ্থাৎ সমগ্ৰ দেশখনৰ সকলোৰ কাৰ্য্যৰ বাবে একে সময়তে নিৰ্বাচন অনুষ্ঠিত কৰাৰ ব্যৱস্থা।

সুবিধাৰ

① ব্যয় সংকোচন হোৱাৰ,

② প্ৰশাসনীয় কাম কাজৰ বাবে উপযুক্ত সময়ৰ উপলব্ধতা,

③ অনাহকত কামবোৰৰ ব্যয় বোধ কৰাৰ

④ কৰ্মচাৰীৰ ওপৰত পৰা হেঁচাৰ মানসিক নিম্নতা

⑤ পুলিচ প্ৰশাসনৰ ওপৰত কৰ্মব্যস্ততাৰ হেঁচা হ্ৰাস।

(Don't write anything beyond this margin)

এনে নিৰ্বাচন অনুষ্ঠিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত স্বাধীনতাৰ পাছত হোৱা পৰিৱৰ্তন

(ক) ক্ষমতাৰ বিকেন্দ্ৰীকৰণ –

↳ পঞ্চায়তীৰাজ আৰু পৌৰসভাৰ।

(খ) নিৰ্বাচন আয়োগ গঠন

↳ সমগ্ৰ দেশৰ বাবে এক নিৰ্বাচন আয়োগ গঠন।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

(Don't write anything beyond this margin)

Q5. What are the key provisions of the 106th Constitutional Amendment Act? Discuss its implications for women's political representation in India.
প্ৰশ্ন ৫: ১০৬তম সংবিধান সংশোধনী আইনৰ মূল ব্যৱস্থাসমূহ কি কি? ভাৰতত মহিলাৰ ৰাজনৈতিক প্ৰতিনিধিত্বৰ ওপৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱসমূহ আলোচনা কৰক। **(Answer in 150 words)**

৫: ১০৬ তম সংবিধান সংশোধনী আইনে মূলত ভাৰতৰ সংসদীয় গণতন্ত্ৰত আৰু ৰাজনৈতিক প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাৰ ক্ষেত্ৰত, মহিলাৰ প্ৰতিনিধিত্বৰ সুৰক্ষাৰ নিৰ্দেশ প্ৰদান কৰে।

১০৬ তম সংশোধনীৰ প্ৰভাৱ

- → সংসদীয় গণতন্ত্ৰত মহিলাৰ প্ৰতিনিধিত্বৰ ক্ষেত্ৰে সংৰক্ষণ ব্যৱস্থাৰ প্ৰৱৰ্তন।
- → আঞ্চলিক আৰু দলীয় ৰাজনীতিত প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাৰ ক্ষেত্ৰত সংৰক্ষণৰ ব্যৱস্থা কৰা।
- → মহিলাসকলক ৰাজনৈতিক অধিকাৰ সাব্যস্তৰ ক্ষেত্ৰত সমতাৰ সৃষ্টি কৰা।

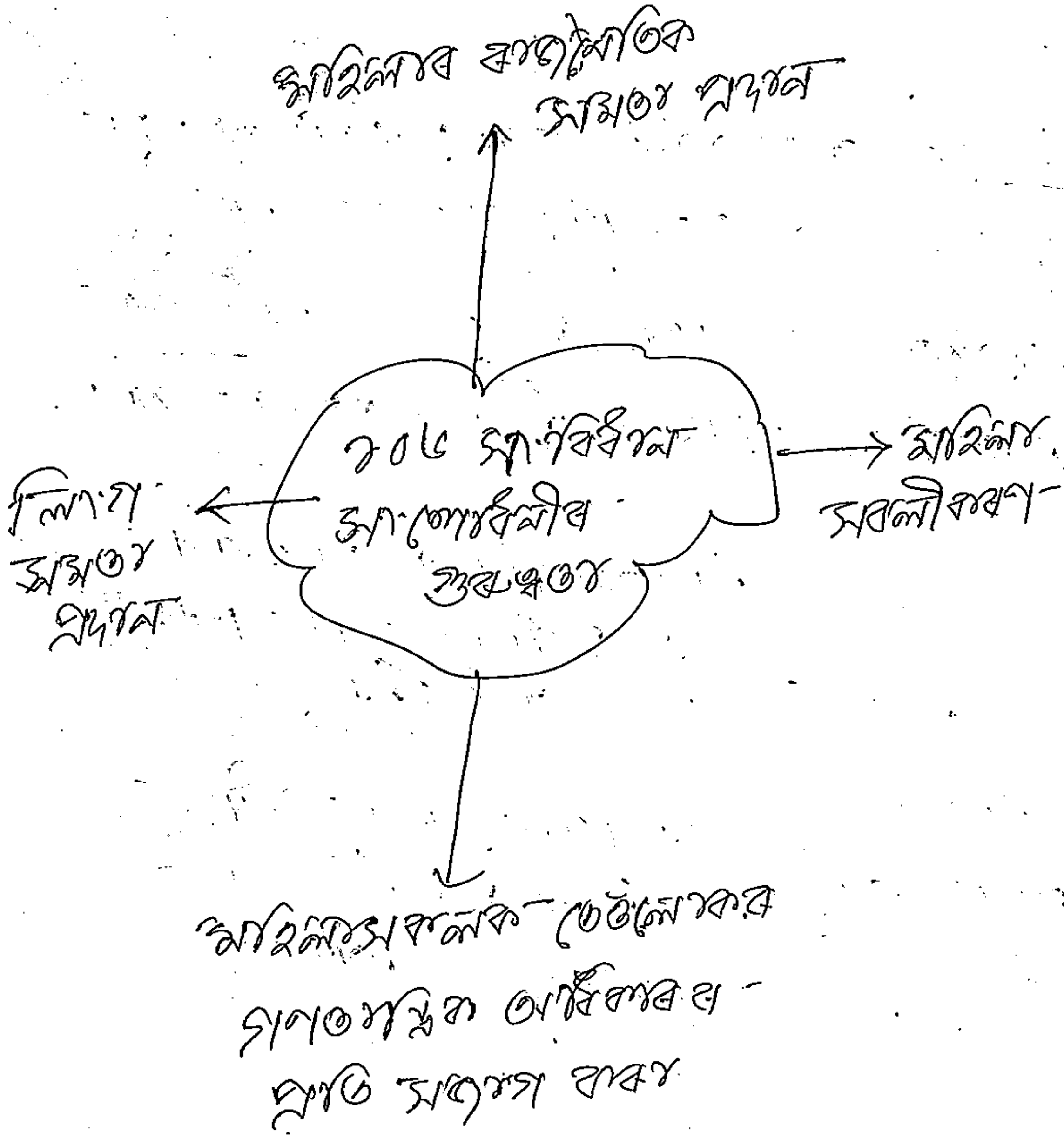

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

(Don't write anything beyond this margin)

Q6. Combative federalism has increasingly characterised Centre–State relations in recent years. In this context, examine the constitutional role of the Governor in upholding cooperative federalism in India.
প্ৰশ্ন ৬: শেহতীয়া বছৰবোৰত সংঘাতমূলক যুক্তৰাষ্ট্ৰবাদৰ বাবে কেন্দ্ৰ-ৰাজ্যৰ সম্পৰ্কৰ বৈশিষ্ট্য ক্ৰমান্বয়ে বৃদ্ধি পাইছে। এই সন্দৰ্ভত, ভাৰতত সহযোগিতামূলক যুক্তৰাষ্ট্ৰবাদ বজাই ৰখাত ৰাজ্যপালৰ সাংবিধানিক ভূমিকা পৰীক্ষা কৰক। (Answer in 150 words)

উঃ কেন্দ্ৰ আৰু ৰাজ্য উভয়ে চৰকাৰৰ মাজত এক সৌহাৰ্দ্যপূৰ্ণ সমন্বয়ৰ অবিহনে ৰাষ্ট্ৰৰ উন্নয়নৰ গতি ত্বৰান্বিত কৰাটো এক অসম্ভৱ প্ৰয়াস।

সংঘাতমূলক যুক্তৰাষ্ট্ৰবাদৰ কাৰণ:

① কোনো ৰাজ্য বা অঞ্চলৰ প্ৰতি উন্নয়নৰ দিশত কৰা বৈষম্যই,

② কেন্দ্ৰ আৰু ৰাজ্যত ভিন্ন দলৰ চৰকাৰ গঠন।

③ পুঁজিৰ বিতৰণৰ ক্ষেত্ৰত ৰাজ্যসমূহৰ মাজত সমতাৰ নীতি পালন নকৰা।

সহযোগিতামূলক যুক্তৰাষ্ট্ৰবাদ প্ৰতিষ্ঠাত ৰাজ্যপালৰ ভূমিকা

- কেন্দ্ৰ-ৰাজ্য চৰকাৰৰ মাজত উপযুক্ত সমন্বয় সাধন কৰা।
- ৰাজ্যৰ উন্নয়নমূলক দিশ সম্পৰ্কে কেন্দ্ৰক অৱগত কৰণ।
- সংকটকালীন অৱস্থাত কেন্দ্ৰৰ সৈতে শান্তিপূৰ্ণ আলোচনাৰ সুবিধা কৰা।
- কেন্দ্ৰ আৰু ৰাজ্য চৰকাৰৰ মাজত যোগসূত্ৰৰ এটা বিশেষ ভূমিকা পালন কৰা।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

(Don't write anything beyond this margin)

Q7. The Speaker of a State Legislative Assembly is expected to act as the guardian of the House. In this context, examine the issues affecting the functioning of state legislatures and evaluate the role of the Speaker in addressing them.
প্ৰশ্ন ৭: ৰাজ্যিক বিধান সভাৰ অধ্যক্ষই সদনৰ অভিভাৱক হিচাপে কাম কৰিব বুলি আশা কৰা হয়। এই সন্দৰ্ভত ৰাজ্যিক বিধানমণ্ডলৰ কাম-কাজত প্ৰভাৱ পেলোৱা বিষয়সমূহ পৰীক্ষা কৰক আৰু সেইবোৰ সম্বোধন কৰাত অধ্যক্ষৰ ভূমিকাৰ মূল্যায়ন কৰক। (Answer in 150 words)

উঃ ৰাজ্যিক বিধান সভাৰ অধ্যক্ষ হৈছে ৰাজ্যৰ সাংসদীয় গণতন্ত্ৰৰ, মূলত বিধানসভাত চৰকাৰী আৰু বিৰোধী দলবোৰৰ মাজত এজন কৰ্তৃত্বশীল আৰু নিৰপেক্ষ অভিভাৱক।

সদনত অধ্যক্ষৰ ভূমিকা

↳ দুই পক্ষক সমানভাৱে সম্বোধন কৰা।

↳ নিৰপেক্ষভাৱে সকলো পক্ষক নিজৰ দাবীসমূহ উত্থাপনৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা,

↳ সদনৰ পবিত্ৰতা ৰক্ষাৰ কৰাত সহায় হৈ থকা,

↳ কোনোবাই কিবা বিষয়ত মনোমালিন্য হলে, উপযুক্তভাৱে যুক্তিযুক্তভাৱে

দুয়ো পক্ষৰ মাজত সমন্বয় ৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত মূল অংশীদাৰ হৈ থাকে।

→ সংসদত অচলাৱস্থাৰ সৃষ্টি হ'লে, সংসদ স্থগিত কৰাৰ নিৰ্দেশ প্ৰদান কৰে।

→ সংসদৰ নীতি-শৃংখলা বজাই ৰখাত, কোনো সাংসদে যদি বিশৃংখলতা কৰে তেওঁৰ প্ৰতি বিহিত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰে।

8173823094

(Don't write anything beyond this margin)

Q8: "Freedom of speech and expression is the foundation of all democratic organisations, for without free political discussion, no public education is possible." Discuss.
প্ৰশ্ন ৮: "বাক আৰু অভিব্যক্তিৰ স্বাধীনতা হৈছে সকলো গণতান্ত্ৰিক সংগঠনৰ ভেটি, কাৰণ মুক্ত ৰাজনৈতিক আলোচনা অবিহনে কোনো ৰাজহুৱা শিক্ষা সম্ভৱ নহয়।" আলোচনা কৰক।
(Answer in 150 words)

উঃ ভাৰতৰ সংবিধানৰ অনুচ্ছেদ ২১ ত বাক আৰু অভিব্যক্তিৰ স্বাধীনতাক, এক গণতান্ত্ৰিক অধিকাৰ হিচাপে ব্যক্তি স্বাধীনতাৰ ক্ষেত্ৰত নিৰ্দেশ কৰিছে।

গণতান্ত্ৰিক সংগঠনৰ ভেটি হিচাপে গুৰুত্ব

(১) সামূহিক মতামত গ্ৰহণৰ অধিকাৰ প্ৰদান কৰে,

(২) ঐক্যমতীয় অধিকাৰ প্ৰদানে এক নিৰ্দিষ্ট সমষ্টিত নীতি ক্ষেত্ৰত সহায় কৰে,

(৩) সংগঠনৰ মত প্ৰকাশৰ গণতান্ত্ৰিকতা প্ৰতিষ্ঠাত মুক্ততা প্ৰদান কৰে।

(৪) কোনো অন্যায়ৰ বিৰুদ্ধে বিক্ষোভকাৰণৰ কৰে সাংগঠনিক স্বতন্ত্ৰতা প্ৰদান কৰে।

SPM IAS ACADEMY
SHAPING BRILLIANCE

(Don't write anything beyond this margin)

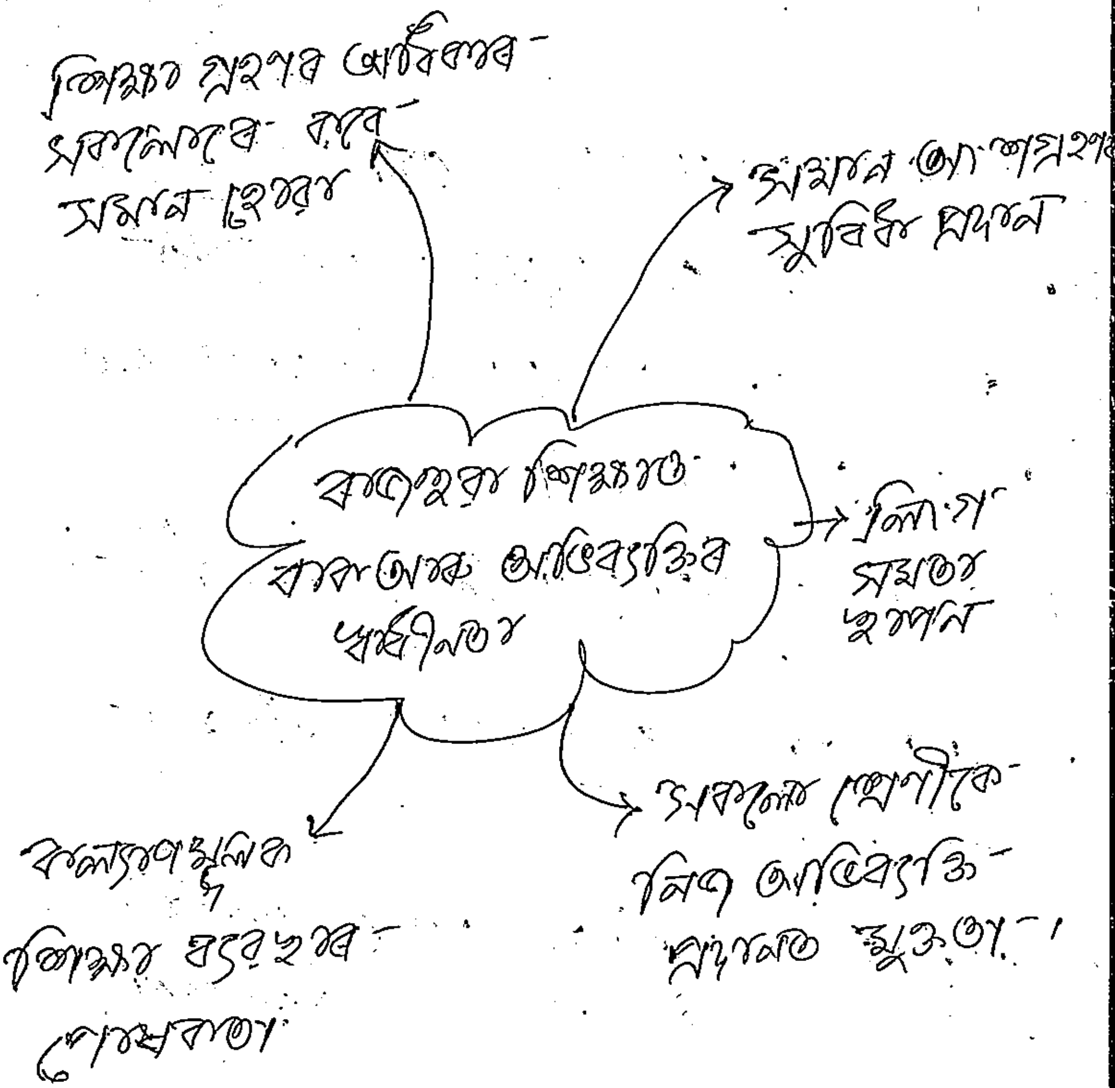

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

8473823094
(Don't write anything beyond this margin)

Q9. India's neighbourhood policy increasingly emphasises sub-regional connectivity. Discuss in light of recent India–Bhutan engagements.
প্ৰশ্ন ৯: ভাৰতৰ চুবুৰীয়া নীতিয়ে উপ-আঞ্চলিক সংযোগৰ ওপৰত ক্ৰমান্বয়ে গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে। শেহতীয়া ভাৰত-ভূটান সম্পৰ্কৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি আলোচনা কৰক। (Answer in 150 words)

উ: চুবুৰীয়া ৰাষ্ট্ৰৰ সৈতে সহযোগিতাৰ নীতি হৈছে ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিৰ অন্যতম আধাৰ।

উপ আঞ্চলিক সংযোগত গুৰুত্ব

- বহুমাত্ৰিক সহযোগিতাৰ মান উন্নত কৰা।
- কৌশলগত সহযোগিতাৰ ক্ষেত্ৰত, সীমান্তৰেখাৰ বিকাশ নিশ্চিত কৰা।
- সাংস্কৃতিক আদান প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত, শান্তিপূৰ্ণ সম্পৰ্কত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা।
- দীৰ্ঘকালীন সময়ত আত্মীয়ৰ দৰে কামত থিয় দিয়া।

ভাৰত-ভূটান আঞ্চলিক সম্পৰ্কৰ গুৰুত্ব

→ বিবিআই.এন মটৰ পৰিবহণ— সংযোগিতাৰ বাবে পথ নিৰ্মাণ।

→ দুয়ো ৰাষ্ট্ৰৰ মাজত শিক্ষাৰ আদান প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰতে, ভাৰতত সুবিধা প্ৰদান শিক্ষাৰ লাভৰ

→ ভূটানৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ জলশক্তি ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত সুবিধাৰ বাবে।

→ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ক্ষেত্ৰত, সহযোগিতাৰ মাধ্যমত ভূটান বাফাৰ অঞ্চল হিচাপে ভাৰতৰ সীমা সুৰক্ষাত গুৰুত্বপূৰ্ণ।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

(Don't write anything beyond this margin)

Q10. Provide a comparative analysis of the office of the Vice President of India and that of the United States, highlighting their constitutional roles and significance.
প্ৰশ্ন ১০: ভাৰতৰ উপ-ৰাষ্ট্ৰপতি আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ কাৰ্যালয়ৰ তুলনামূলক বিশ্লেষণ প্ৰদান কৰক, যাৰ জৰিয়তে তেওঁলোকৰ সাংবিধানিক ভূমিকা আৰু গুৰুত্বৰ ওপৰত আলোকপাত কৰিব পাৰি। **(Answer in 150 words)**

উঃ ভাৰতৰ উপ ৰাষ্ট্ৰপতি হৈছে ৰাষ্ট্ৰপতিৰ পাছতে দ্বিতীয় সৰ্বোচ্চ পদবী।

ভাৰতৰ উপ ৰাষ্ট্ৰপতিৰ ক্ষমতা

① স্বতন্ত্ৰ কেইজন বা ব্যক্তিৰ বাহিৰে অন্য ক্ষেত্ৰত ৰাষ্ট্ৰপতিৰ সম ক্ষমতাৰ কাৰ্যকৰী শক্তি,

② ৰাষ্ট্ৰপতিৰ অনুপস্থিতিত দেশ শাসনৰ ~~প্ৰথম~~ ~~[illegible]~~ অধিকাৰ উপ ৰাষ্ট্ৰপতিৰ হাতত ন্যস্ত কৰা হয়।

③ আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ ক্ষেত্ৰত
এই ক্ষেত্ৰত বহু সীমাবদ্ধতা আছে।

8473823094

(Don't write anything beyond this margin)

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

(Don't write anything beyond this margin)

Q11. The Anoop Baranwal v. Union of India (2023) Case created an interim mechanism for appointing Election Commissioners in the absence of a parliamentary law. In this context, critically examine the limits of judicial innovation in filling constitutional silences. How does this case reflect on the balance of power between the legislature, executive, and judiciary in India?

প্ৰশ্ন ১১: অনুপ বৰণৱাল বনাম ভাৰত চৰকাৰ (2023) গোচৰটোৱে সংসদীয় আইনৰ অনুপস্থিতিত নিৰ্বাচন আয়ুক্ত নিযুক্তিৰ বাবে এক অন্তৰ্বৰ্তীকালীন ব্যৱস্থা সৃষ্টি কৰিছিল। এই সন্দৰ্ভত সাংবিধানিক নীৰৱতা পূৰণৰ ক্ষেত্ৰত ন্যায়িক উদ্ভাৱনৰ সীমাবোৰ সমালোচনামূলকভাৱে পৰীক্ষা কৰক। এই গোচৰটোৱে ভাৰতৰ বিধানমণ্ডল, কাৰ্যবাহী আৰু ন্যায়পালিকাৰ মাজত ক্ষমতাৰ ভাৰসাম্য কেনেদৰে প্ৰতিফলিত কৰে? **(Answer in 250 words)**

উ: অনুপ বৰণৱাল বনাম ভাৰত চৰকাৰ (২০২৩), এই গোচৰটোৰ মূল বিষয় আছিল ভাৰতৰ নিৰ্বাচন আয়োগৰ আয়ুক্ত নিযুক্তিক কেন্দ্ৰ কৰি উদ্ভৱন হোৱা এক বিতৰ্ক।

নিৰ্বাচন আয়ুক্ত নিযুক্তিৰ ক্ষেত্ৰত পোনতে বহুতো বিবাদ হৈছিল। ইয়াৰ মাজতে, অনুপ বৰণৱাল গোচৰৰ ৰায়দানত — উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ ৰায়দান আছিল —

নিৰ্বাচনী আয়োগৰ আয়ুক্তৰ নিৰ্বাচনত অংশগ্ৰহণ কৰিব:-

① প্ৰধানমন্ত্ৰী

② দেশৰ মুখ্য ন্যায়াধীশ —

③ লোকসভাৰ বিৰোধী দলৰ দলপতি

এই ব্যৱস্থাৰ পূৰ্বে, মুখ্য নিৰ্বাচনী আয়ুক্ত নিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত কিছু সমিতিলৈত প্ৰদান কৰি, দেশৰ মুখ্য ন্যায়াধীশৰ অংশগ্ৰহণত কিছু স্বচ্ছতাৰ আনিছিল।

বিধান মণ্ডল, কাৰ্যবাহী আৰু ন্যায়পালিকাৰ মাজত ক্ষমতাৰ ভাৰসাম্যতাৰ বজায় ৰখাত এই ব্যৱস্থাৰ গুৰুত্ব

① উভয় খণ্ডৰ প্ৰতিনিধিক ~~প্ৰতিনিধিত্ব~~ প্ৰতিনিধিৰ উপস্থিতিয়ে, নিৰ্বাচনৰ ক্ষেত্ৰত ক্ষমতাৰ ভাৰসাম্যতাৰ নীতিত প্ৰদান কৰে।

② মুখ্য ন্যায়াধীশৰ উপস্থিতিয়ে, বিষয়টোক ৰাজনৈতিক হস্তক্ষেপৰ পৰা মুক্ত কৰি ৰাখে।

(Don't write anything beyond this margin)

(৩) কোনো ক্ষেত্ৰত মতামতৰ সংঘাত-আহিলে, নাগৰিক অধিকাৰৰ সুৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত বিষয়টোক স্বচ্ছতাৰ প্ৰদৰ্শন কৰিছে।

(৪) তিনিওটা অংগৰ আন্তঃ সহযোগিতা তথা সহমতত নিযুক্তি লাভ কৰাৰ বাবে সুস্থ নিৰ্বাচনী আদৰ্শৰ প্ৰতি প্ৰমাণিত হ'ব।

এনেদৰেই অনুপ বৰণৱাল বনাম ভাৰত চৰকাৰ (২০২৩) গোচৰটোৱে যি ৰায়দান মহত্ত্বপূৰ্ণ ভেটি ন্যায়ালয়ে প্ৰদান কৰে, বিধানমণ্ডল, কাৰ্যবাহী আৰু ন্যায়পালিকাৰ ~~মাজত~~ ভাৰসাম্য ৰক্ষাত-গুৰুত্ব বহন কৰিব।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

(Don't write anything beyond this margin)

Q12. 'For India and China, cooperation is not an option, it is an imperative.' Critically examine this statement in light of evolving geopolitical uncertainties and the shifting global order.
প্ৰশ্ন ১২: "" "ভাৰত আৰু চীনৰ বাবে সহযোগিতা কোনো বিকল্প নহয়, ই এক আৱশ্যক।" বিকশিত হোৱা ভূ-ৰাজনৈতিক অনিশ্চয়তা আৰু পৰিৱৰ্তিত বিশ্ব ব্যৱস্থাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি এই বিবৃতিটো সমালোচনামূলকভাৱে পৰীক্ষা কৰক। **(Answer in 250 words)**

উঃ ভাৰত আৰু চীনৰ মাজত সম্পৰ্ক, স্বাধীনতাৰ পাছৰে পৰা কিছু বছৰলৈ বন্ধুত্বপূৰ্ণ আছিল। এই সম্পৰ্কত ফাট মেলাৰ মুখ্যতঃ কাৰণ হ'ল —

(১) তীব্বত বিতৰ্ক,
(২) ১৯৬২ চনৰ যুদ্ধ

দেশ দুখনৰ মাজত স্বাধীনতাৰ পাছত সৌহাৰ্দ্যপূৰ্ণ সম্পৰ্ক বজাই ৰখাত, নেহৰুজীয়ে গ্ৰহণ কৰা পঞ্চশীল নীতি আছিল অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ —

(১) শান্তিপূৰ্ণ সহাৱস্থান,
(২) পৰস্পৰৰ প্ৰতি সন্মান
(৩) আভ্যন্তৰীণ বিষয়ত হস্তক্ষেপৰ পৰা বিৰত থকা
(৪) যুদ্ধৰ পৰিহাৰ
(৫) লাভজনক বাণিজ্যিক নীতি।

8473823094

কিন্তু সময়ৰ পাৰ্থক্যত দুয়ো দেশৰ মাজত সম্পৰ্ক তিক্তপূৰ্ণ হয়। ইয়াৰে নিদৰ্শন হ'ল:-

(ক) অৰুণাচলত চীন দখল

(খ) গলৱান উপত্যকাত আক্ৰমণ (২০২০)

(গ) অৰুণাচলৰ ওপৰত সময়ে সময়ে দাবি অহৰহ দাবী।

পৰিবৰ্তিত বিশ্ব ব্যৱস্থাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত, ভাৰত আৰু চীনৰ মাজত যি তিক্ত সম্পৰ্ক আছিল, সেইয়া দুয়ো দেশৰ বাবে পুনৰ বিবেচনাৰ বিষয় হৈ পৰিছে। এই ক্ষেত্ৰত দেখা দিয়া প্ৰয়োজনীয়তা —

(ক) আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ, পশ্চিম এচিয়াৰ দেশসমূহৰ ওপৰত প্ৰভুত্বমূলক দেখুওৱা যি দমনমূলক নীতি। তাক প্ৰতিহত কৰিবলৈ ভাৰত-চীনৰ সম্পৰ্ক প্ৰীত হোৱাৰ প্ৰয়োজন।

8473823094
(Don't write anything beyond this margin)

② ভাৰত আৰু চীনৰ ওপৰত ৰাছিয়াৰ সৈতে থকা সুসম্পৰ্কৰ বাবে যি আমেৰিকাই শুল্ক কৰ আৰোপ কৰি বাণিজ্যিক প্ৰতিবন্ধকতাৰ সৃষ্টিৰ পোষকতা কৰিছে, তাৰ বাবে দুয়োদেশে সম্মিলিত হোৱাৰ প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে।

③ ব্যৱসায় ক্ষেত্ৰত চীন ভাৰতৰ দ্বিতীয় সৰ্বাধিক সহযোগী বন্ধু। এইক্ষেত্ৰত ভাৰতে চীনৰ সামগ্ৰীৰ ওপৰত নিষেধাজ্ঞা প্ৰত্যাহাৰ কৰাৰ প্ৰয়োজন আহি পৰিছে।

④ "ষ্ট্ৰিং অফ পাৰ্লচ" আৰু "নেকলেচ অফ ডায়মণ্ড"ৰ বাবে যি কৌশলগত বিতৰ্ক বাঢ়িছিল, সেইয়া সম্পূৰ্ণৰূপে অপসাৰণ কৰাৰ দাবী আহি পৰিছে।

⑤ দক্ষিণ চীন সাগৰ আৰু প্ৰশান্ত মহাসাগৰ তথা ইণ্ডো-পেচিফিকত পাৰ্শ্বচৰীয় দেশৰ আগ্ৰাসন ৰোধ, ভাৰত-চীনৰ সমন্বয়তহে সম্ভৱ।

শেহতীয়াকৈ স্মৰণ কৰা সুদৃঢ় সম্পৰ্কৰ —
বৰ্তমান পৰিপ্ৰেক্ষণ :—

(1) ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ চীন ভ্ৰমণ,

(2) চীনৰ ভাৰতৰ প্ৰতি প্ৰদৰ্শন কৰা সহনশীলতা।

এনেদৰে ভাৰত-চীনৰ সম্পৰ্ক — সহযোগিতাৰ স্থাপন বৰ্তমানৰ সময়ৰ — আহ্বানত কেৱল বিকল্প নহয়, বৰং — আৱশ্যকতাত পৰিণত হৈছে।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

(Don't write anything beyond this margin)

Q13. Beti Bachao, Beti Padhao is a step towards ensuring equal opportunities and dignity for our daughters.' In this context, evaluate the achievements and challenges of Beti Bachao, Beti Padhao Scheme.

প্ৰশ্ন ১৩: আমাৰ ছোৱালীবোৰৰ বাবে সমান সুযোগ আৰু মৰ্যাদা নিশ্চিত কৰাৰ দিশত "বেটি বচাও, বেটি পঢ়াও" এক পদক্ষেপ। এই সন্দৰ্ভত, বেটি বচাও, বেটি পঢ়াও আঁচনিৰ সাফল্য আৰু প্ৰত্যাহ্বানসমূহৰ মূল্যায়ন কৰক। **(Answer in 250 words)**

উঃ "বেটি বচাও, বেটি পঢ়াও" এই পদক্ষেপ হৈছে আমাৰ দেশৰ ছোৱালীবোৰৰ সুযোগৰ ক্ষেত্ৰত সমতা স্থাপন তথা মৰ্যাদাৰ নিশ্চিতকৰণৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা এক কেন্দ্ৰ চৰকাৰৰ সামাজিক কল্যাণমূলক আঁচনি।

সাফল্যসমূহ

(১) আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ মাত্ৰাৰ সংবৰ্ধন,
(২) বাল্য বিবাহ ৰোধকৰণ,
(৩) লিংগ সমতা স্থাপন কৰা,
(৪) ছোৱালীক সম মৰ্যাদাৰ অধিকাৰ প্ৰদান কৰা।
(৫) সমাজত কু-সংস্কাৰ ৰোধ কৰা।

(৬) অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰত ছোৱালীৰ অংশগ্ৰহণৰ বাট মুকলি কৰা,

(৭) সামাজিক সংস্কাৰৰ এক যুগান্তকাৰী পদক্ষেপ

(৮) ছোৱালীসকলক মানসিক আৰু শাৰীৰিক নিৰ্যাতনৰ পৰা সুৰক্ষা প্ৰদান কৰা।

(৯) শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰৰ পৰা পাৰিবাৰিক স্তৰত দৈনন্দিন প্ৰয়োজনীয় ক্ষেত্ৰত সিদ্ধান্ত গ্ৰহণত বালিকাসকলক প্ৰেৰণা প্ৰদান।

(১০) পৰিয়ালৰ মাজৰ হ'ব বিভেদ- হিংসা দূৰ হ'ব।

প্ৰত্যাহ্বানসমূহ

(১) উপযুক্ত সচেতনতাৰ অনুষ্ঠানৰ অভাৱ।

(২) এতিয়াও সমাজত প্ৰচলিত অন্ধবিশ্বাসৰ কু প্ৰভাৱ।

(Don't write anything beyond this margin)

(৩) অভিভাৱকসকলৰ শৈক্ষিক অনগ্ৰসৰতা,

(৪) বহু দুৰ্গম অঞ্চলত এই আঁচনি বৰ্তমানলৈ ঢুকি পোৱা নাই।

(৫) প্ৰশাসনৰ উপযুক্ত নীতিনিয়মৰ অভাৱ।

(৬) কঠোৰ আইনৰ জৰিয়তে এই আঁচনি প্ৰণয়নৰ অভাৱ,

সম্ভাৱনীয়তাৰ প্ৰসাৰৰ দিশ

(১) উন্নত প্ৰযুক্তি কৌশলৰ ব্যৱহাৰ

(২) উপযুক্ত তথ্য ব্যাপক সচেতনতাৰ সৃষ্টি কৰা

(৩) কঠোৰ আইনী ব্যৱস্থা ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰত।

এনেধৰণে, উপযুক্ত আৰু স্বচ্ছ ৰূপত "বেটী বচাও, বেটী পঢ়াও" পদক্ষেপক প্ৰণয়ন কৰিলে ছোৱালীসকলক উপযুক্ত মৰ্যাদাৰ প্ৰদান কৰা হ'ব।

8473823094

(Don't write anything beyond this margin)

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

Q14. The expansion of BRICS reflects an emerging multipolar world. Critically assess its implications for India's foreign policy.
প্ৰশ্ন ১৪: ব্ৰিকছৰ সম্প্ৰসাৰণে এক উদীয়মান বহুমুখী বিশ্বক প্ৰতিফলিত কৰে। ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিৰ ওপৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱসমূহ সমালোচনামূলকভাৱে মূল্যায়ন কৰক। **(Answer in 250 words)**

উঃ- ব্ৰিকছ হৈছে আঞ্চলিকতাবাদী সহযোগিতাৰ সৈতে বিশ্বৰ অন্য দেশ বোৰৰ সৈতে লগত ভাৰতৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সহযোগিতাৰ এক সংস্থা।

ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিত ব্ৰিকছৰ প্ৰভাৱ

① ব্ৰিকছৰ ৰাষ্ট্ৰসমূহৰ মাজত ব্যৱসায়িক সহযোগিতা গঢ়ি তোলায়।

② আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সহযোগিতাৰে, সংকটৰ সময়ত ব্ৰিকছৰ ৰাষ্ট্ৰসমূহে নিজৰ লগতে সহযোগী সকলক সহায়াৰ্থে ক্ষিপ্ৰ দিয়ায়।

③ ব্ৰিকছৰ ৰাষ্ট্ৰসমূহৰ মাজত পুঁজিৰ যোগান ধৰে।

④ পাৰিস্থিতিক আলোচনা বোৰৰ বাবে এক সহযোগিতা।

8473823094

(c) ব্রিকসের সদস্য রাষ্ট্র সমূহ—
(যেমন সাম্প্রতিক অন্তর্ভুক্তিতে, বহুমেরুত্ব
পরিস্থিতির বহুত্ব।

8473823094

(Don't write anything beyond this margin)

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

(Don't write anything beyond this margin)

Q15. 'The Supreme Court's consultative role can strengthen cooperative federalism.' Do you agree? In this context, critically examine the scope and significance of the Court's advisory jurisdiction under Article 143.
প্ৰশ্ন ১৫: 'উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ পৰামৰ্শমূলক ভূমিকাই সহযোগিতামূলক যুক্তৰাষ্ট্ৰবাদক শক্তিশালী কৰিব পাৰে।' এই কথাৰ সৈতে আপুনি সন্মত নে? এই সন্দৰ্ভত ১৪৩ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত আদালতৰ পৰামৰ্শমূলক অধিকাৰক্ষেত্ৰৰ পৰিসৰ আৰু গুৰুত্ব সমালোচনামূলকভাৱে পৰীক্ষা কৰক।
(Answer in 250 words)

উ: সহযোগিতামূলক যুক্তৰাষ্ট্ৰবাদ প্ৰতিষ্ঠাৰ ক্ষেত্ৰত উচ্চতম ন্যায়ালয়ে, ভাৰতৰ সংবিধানৰ ১৪৩ নং অনুচ্ছেদত, পৰামৰ্শমূলক বিচাৰৰ অধিকাৰক্ষেত্ৰৰ কথা উল্লেখ কৰিছে।

এই ক্ষেত্ৰত সন্মতি প্ৰদানৰ যুক্তিযুক্ততা

① কেন্দ্ৰ আৰু ৰাজ্যৰ মাজত শান্তিপূৰ্ণ সহযোগিতাৰ অবিহনে, মূল সমস্যাৰ বা আইনতন্ত্ৰৰ কাৰণে প্ৰয়োজনীয় দিশসমূহ অনুধাৱন কৰাত বিফলতা।

② ক্ষমতাৰ বিকেন্দ্ৰীকৰণৰ সমৰ্থনকাৰীভাৱে উপযুক্ত মতে কেন্দ্ৰ আৰু ৰাজ্যৰ মিলনৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত গ্ৰহণ কৰা সিদ্ধান্ত অধিক ফলপ্ৰসূ হয়।

8473823094

③ ৰাজ্যৰ কোনো দুৰ্যোগপূৰ্ণ অৱস্থাত কেন্দ্ৰৰ উপযুক্ত সঁহাৰিয়ে ৰাজ্যখনক বিপদৰ পৰা উদ্ধাৰৰ লগতে দেশখনৰ সৰ্বাংগীণতাক অক্ষুণ্ণ ৰাখিব।

④ কোনো ৰাজ্য বা অঞ্চলৰ বিত্তীয় সমস্যা বা আন ক্ষেত্ৰীয় সমস্যা সমাধানত বহুতো ক্ষেত্ৰত কেন্দ্ৰৰ ভূমিকা থাকিব পাৰে। তেনেক্ষেত্ৰত, ৰাজ্য আৰু কেন্দ্ৰৰ মাজত উপযুক্ত সহযোগিতাই মূল বিষয়বোৰ অনুধাৱনত সঁহাৰি জনাব।

⑤ কোনো নিকটৱৰ্তী ৰাজ্যৰ মাজত হ'ব পৰা সীমাকেন্দ্ৰিক সমস্যা সমাধানত কেন্দ্ৰৰ মধ্যস্থতাই এক শান্তিপূৰ্ণ সমাধান সহজতে সম্ভৱ কৰে।

২৬৩ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত আন্তঃৰাজ্যৰ পৰামৰ্শমূলক ক্ষেত্ৰসমূহ, এনেধৰণৰ :—

(Don't write anything beyond this margin)

(১) কেন্দ্ৰ আৰু ৰাজ্যৰ মাজত হ'ব পৰা বিবাদৰ ক্ষেত্ৰত আদালতে মধ্যস্থতা গ্ৰহণ কৰিব পাৰে।

(২) আদালতে কোনো ক্ষেত্ৰত কিছুমান বিষয়ত, ৰাজ্যচৰকাৰক সিদ্ধান্ত গ্ৰহণত মুক্ততা প্ৰদান কৰিব পাৰে।

(৩) কেন্দ্ৰীয় ধৰ্ম্মৰ আঁৰত দিশাসমূহত, ৰাজ্যচৰকাৰৰ পৰিবৰ্তে কেন্দ্ৰৰ হস্তক্ষেপৰ আৰ্থ-আইনী পৰামৰ্শ প্ৰদান কৰক।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

(Don't write anything beyond this margin)

Q16. Self-Help Groups are not only instruments of social empowerment, but also catalysts for grassroots innovation and local entrepreneurship. In this context, discuss the role of SHGs in advancing the objectives of SDG 9 in India.

প্ৰশ্ন ১৬: আত্মসহায়ক গোটবোৰ কেৱল সামাজিক সবলীকৰণৰ আহিলাই নহয়, তৃণমূল পৰ্য্যায়ৰ উদ্ভাৱন আৰু স্থানীয় উদ্যোগশীলতাৰ বাবেও অনুঘটক। এই সন্দৰ্ভত, ভাৰতত বহনক্ষম উন্নয়ন লক্ষ্য ৯-ৰ উদ্দেশ্যসমূহ আগুৱাই নিয়াৰ ক্ষেত্ৰত আত্মসহায়ক গোটৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক।

(Answer in 250 words)

উঃ আত্মসহায়ক গোটসমূহ হৈছে, সমাজৰ তৃণমূল পৰ্য্যায়ত থকা অৰ্থনৈতিক দুৰ্বিত্তক প্ৰতিহত কৰি, উন্নয়নমূলক কামৰ প্ৰতি মুখ্যত: মহিলাসকল আৰু প্ৰান্তীয় লোকসকলক উদ্‌গনি যোগায় তেওঁলোকৰ আৰ্থিক স্বচ্ছলতাৰে লগতে বৃহৎ পৰিসৰত সমাজৰ উন্নয়ন সাধন কৰে।

উন্নয়নৰ বাটত, প্ৰগতিৰ সমান্তৰালকৈ বহনক্ষম উন্নয়নৰ দিশটোৰ প্ৰতি চকু প্ৰদান কৰিবলৈ প্ৰয়োজনীয়তা আহি পৰিছে। এই ক্ষেত্ৰত ভাৰতৰ বহনক্ষম উন্নয়নৰ -৯ ৰ উদ্দেশ্য আছিল :-

"উদ্যোগীকৰণ, উদ্ভাৱন আৰু আন্তঃগাঁথনি"

উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত বহনক্ষম উন্নয়নৰ ৯ ৰ

(Don't write anything beyond this margin)

মহিলাসমাজের ক্ষমতায়ণে অনুঘটক হিসেবে—
আত্মসহায়ক গোষ্ঠীর ভূমিকা —

(১) মহিলা পরিবারে আর্থিক উপার্জনশীলতা:
কৃষির পাশে বিভিন্ন আনুষাঙ্গিক কর্ম যেমন পশুপালন, কুটীর উদ্যোগ প্রভৃতি—সুযোগ প্রদান করতে আত্মসহায়ক গোষ্ঠী—সংগঠনের উপর মহিলারা নির্ভরশীল,

(২) আত্মসহায়ক গোষ্ঠীর মাধ্যমে, মহিলাদের পক্ষে লাভ করার বিত্তীয় সাহায্যের, ঋণ উৎপাদন, শিল্পীদের কাছে ঋণ প্রদান, সামাজিক শিক্ষা প্রভৃতি মানোন্নয়নের সুবিধার।

(৩) ক্ষুদ্র পরিবারে মহিলার মধ্যেও ক্ষুদ্র ক্ষুদ্র উদ্যোগ যেমন, মোমবাতি প্রস্তুত, সাবান কারখানা, বয়ন শিল্প, ইত্যাদি স্থাপনের আর্থিক স্বচ্ছলতার গতি তোলার।

(৪) আন্তঃগাঁথনিমূলক বিকাশত, সমবেত প্ৰচেষ্টাৰ পৰিবহণৰ দ্ৰুততৰ বাবে কৌশলগত স্থাপন, স্থানীয় লোকসকলৰ বাবে দক্ষতাপূৰ্ণ প্ৰশিক্ষণৰ বন্দোবস্ত কৰক।

প্ৰত্যাহ্বানসমূহ :-

(১) প্ৰযুক্তিৰ অনুচিত ব্যৱহাৰ

(২) আত্মসংৰক্ষক গোষ্ঠীসমূহৰ সৃষ্টি প্ৰধানত ৰাজনৈতিক হস্তক্ষেপত,

(৩) অধিকাংশ লোকৰ শৈক্ষিক অনগ্ৰসৰতা,

(৪) মুষ্টিমেয় কোম্পানীসমূহৰ দায়িত্বৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল।

(৫) সময়ত ঋণ পৰিশোধ নকৰা।

এইদৰেই কেৱল বৃহৎ পৰিসৰত — সামগ্ৰিক সবলীকৰণত হ'ব যে মধ্যমবি; তৃণমূল পৰ্যায়ত কেৱল তথা স্থানীয় ক্ষেত্ৰত — উদ্যোগ স্থাপনৰ দ্বাৰা কাৰ্যকৰ অনুষ্ঠান —

(Don't write anything beyond this margin)

বিশ্বজুৰি SDG-লৈৰ সম্পূৰ্ণ পূৰণত—
আত্মসংযমক লোকসমূহৰ হাঁত সৌধিবলৈ আছি।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

(Don't write anything beyond this margin)

Q17. "Digital technology is the most powerful tool we have for improving lives and solving development challenges." In this context, discuss the importance of digital governance in achieving inclusive welfare outcomes in India.
প্ৰশ্ন ১৭: "জীৱন উন্নত কৰা আৰু উন্নয়নৰ প্ৰত্যাহ্বানসমূহ সমাধান কৰাৰ বাবে ডিজিটেল প্ৰযুক্তি হৈছে, আমাৰ হাতত থকা আটাইতকৈ শক্তিশালী সঁজুলি।" এই সন্দৰ্ভত, ভাৰতত অন্তৰ্ভুক্তিমূলক কল্যাণমূলক ফলাফল প্ৰাপ্ত কৰাত ডিজিটেল প্ৰশাসনৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক। (Answer in 250 words)

উঃ 'ডিজিটেল প্ৰযুক্তি' — একবিংশ শতিকাৰ জীৱন ধাৰণৰ মানদণ্ডৰ উন্নীতকৰণ আৰু উন্নয়নৰ বাটত থকা প্ৰত্যাহ্বানসমূহক সমাধান কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সাম্প্ৰতিক সময়ৰ মূল সঞ্জীৱনী।

ডিজিটেল প্ৰযুক্তিৰ প্ৰশাসনত সুবিধা

(১) সময়ৰ সঠিক ব্যৱহাৰ তথা ৰাহি,
(২) স্বচ্ছ আৰু নিৰাপদ প্ৰয়োগৰ দ্বাৰা জনবিশ্বাস অৰ্জন।
(৩) নাগৰিক সেৱাৰ মূল অধিকাৰ প্ৰাপ্তি।
(৪) মধ্যৱৰ্তী লোকৰ মধ্যস্থতা হ্ৰাস।
(৫) শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্য খণ্ডত কাৰ্য সম্পাদন।
(৬) দালালৰাজত্বৰ অৱসান,
(৭) উন্নয়নৰ গতি ত্বৰান্বিত হোৱা।

প্ৰত্যাহ্বানসমূহ:

① ডিজিটেল নিৰক্ষৰতা,

② দুৰ্গম অঞ্চলত সেৱাৰ সুগমতাৰ অভাৱ,

③ জনসাধাৰণৰ অজ্ঞতা

④ দুৰ্নীতি ৰোধৰ ব্যৱস্থাত সীমাবদ্ধতা।

ভাৰতৰ প্ৰশাসন ব্যৱস্থাত অন্তৰ্ভুক্তিমূলক কাৰ্যকলাপ প্ৰসাৰ কৰাত ডিজিটেল প্ৰশাসনৰ গুৰুত্ব

① নগদ প্ৰদানত স্বচ্ছতা আৰু ব্যৱহাৰযোগ্যতা বৃদ্ধি কৰা। যেনে: ডিজিটেল কাৰ্ড।

② পূৰ্বৰ দালালৰ কামৰ পৰিবৰ্তে, স্বচ্ছ আৰু নিকা প্ৰশাসন ব্যৱস্থা।

③ সকলো শ্ৰেণীৰ লোকৰ অংশগ্ৰহণৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা,

(৪) জনসাধাৰণৰ প্ৰশাসনৰ প্ৰতি হেৰাই যাবলৈ ধৰা আস্থাক পুনৰ সংস্থাপনত প্ৰেৰণাৰ যোগাব।

(৫) উন্নয়নশীলতাৰ বাবে ভাৰতৰ বহু পৰিমাণৰ প্ৰশাসনিক ব্যয় সংকোচন কৰিব।

(৬) অপৰাধ নিয়ন্ত্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰতৰ প্ৰশাসন ব্যৱহাৰত তেতিয়াহে প্ৰশাসন সেৱাই ক্ষিপ্ৰতৰ কৰিয়াই আনিব।

অন্তৰ্ভুক্তিমূলক কল্যাণ প্ৰাপ্তিৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰশাসন তন্ত্ৰ ভাৰতৰ দৰে দেশত তেতিয়াহে ব্যৱহাৰৰ যথোচিত প্ৰয়োগে দেশৰ কামে উন্নয়নৰ বাবে সুবিধাৰ কৰিয়াই আনিব।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

(Don't write anything beyond this margin)

Q18. While global discourse has emphasised international climate finance, the mobilisation of domestic resources is equally critical for countries of the Global South. Examine this with special reference to India.

প্ৰশ্ন ১৮: যদিও বৈশ্বিক কথোপকথনে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় জলবায়ু বিত্তৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে, ঘৰুৱা সম্পদৰ একত্ৰীকৰণ বৈশ্বিক দক্ষিণৰ দেশসমূহৰ বাবে সমানেই গুৰুত্বপূৰ্ণ। ভাৰতৰ বিশেষ প্ৰসংগৰ সৈতে ইয়াৰ মূল্যায়ন কৰক। (Answer in 250 words)

উঃ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ক্ষেত্ৰত জলবায়ুৰ দ্ৰুত পৰিৱৰ্তন হৈছে সমগ্ৰ বিশ্বৰ বাবে এক ধ্যানাকৰ্ষণৰ বিষয়। এই প্ৰেক্ষাপটত, ৰোধৰ বাবে বিশ্বৰ দেশসমূহে গ্ৰহণ কৰা বিভিন্ন ব্যৱস্থাৰ অন্যতম হৈছে - "জলবায়ু বিত্ত"

জলবায়ু বিত্তৰ গুৰুত্বতা

(১) বনানীকৰণৰ মাধ্যমত বাধ্যতামূলক ক্ষেত্ৰত প্ৰেৰণাৰ যোগান,

(২) জলবায়ু সন্মিলনৰ আয়োজনেৰে বিশ্বত সচেতনতা সৃষ্টি কৰা

(৩) জলবায়ুৰ তাৰতম্যতা ৰোধৰ অৰ্থে, নবীকৰণযোগ্য সম্পদৰ ব্যৱহাৰত বৰ্ধিত

8473823094
(Don't write anything beyond this margin)

বিশ্বৰ দেশসমূহক সহায় কৰা।

বিশ্বৰ দেশসমূহে, মূলতঃ উন্নত দেশসমূহে "জলবায়ুৰ আন্তৰাষ্ট্ৰীয় বিত্তৰ" ওপৰত যি সময়ত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে। সেই সময়ত গোলার্দ্ধীয় দক্ষিণৰ, মূলতঃ অনুন্নত আৰু উন্নয়নশীল দেশসমূহৰ বাবে স্থানীয় সম্পদৰ নৱীকৰণ এক প্ৰধান বিষয় হিচাপে আবিৰ্ভৱ হৈছে।

স্থানীয় সম্পদৰ নৱীকৰণৰ গুৰুত্ব

① স্ব-নিৰ্ভৰশীলতাৰ লগে আন্তৰ্জাতিক পৰ্যায়ত সহযোগিতাৰ মাধ্যমত সম্পদ আহৰণ কৰা

② অৰ্থনীতিৰ স্থায়িত্বৰ বাবে অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ

8473823094

(Don't write anything beyond this margin)

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

(Don't write anything beyond this margin)

Q19. Investment in women's capacities is a sine qua non to build resilient infrastructure, promote inclusive and sustainable industrialisation, and foster innovation. Discuss with suitable examples from India.

প্ৰশ্ন ১৯: স্থিতিস্থাপক আন্তঃগাঁথনি নিৰ্মাণ, অন্তৰ্ভুক্তিমূলক আৰু বহনক্ষম ঔদ্যোগিকৰণৰ প্ৰচাৰ, আৰু উদ্ভাৱনক উৎসাহিত কৰাৰ বাবে মহিলাৰ সামৰ্থ্যৰ ক্ষেত্ৰত বিনিয়োগ কৰাটো অনিবাৰ্য। ভাৰতৰ উপযুক্ত উদাহৰণৰ সৈতে আলোচনা কৰক। **(Answer in 250 words)**

উঃ মহিলাসকলৰ দক্ষতাৰ বিকাশ তথা সক্ষমতা গঠন হৈছে নতুন ভাৰতৰ উন্নয়নৰ আধাৰশিলাৰ প্ৰকৃতৰ ক্ষেত্ৰত মূল শক্তি।

এই ক্ষেত্ৰত স্থিতিস্থাপক আন্তঃগাঁথনি, অন্তৰ্ভুক্তিমূলক আৰু বহনক্ষম ঔদ্যোগিকৰণৰ প্ৰচাৰ তথা উদ্ভাৱনক উৎসাহিত কৰাত মহিলাৰ সামৰ্থ্যৰ ক্ষেত্ৰত বিনিয়োগ কৰাৰ হৈছে সময়ৰ আহ্বান।

স্থিতিস্থাপক আন্তঃগাঁথনিত গুৰুত্ব

- মহিলাৰ বাবে এক দীৰ্ঘকালীন তথা স্থিতিস্থাপক আন্তঃগাঁথনিৰ ভেটি নিৰ্মাণৰ আশে ভাৰত চৰকাৰ আৰু অসমৰ ৰাজ্য চৰকাৰে প্ৰধানমন্ত্ৰী মহিলা সবলীকৰণ আঁচনি, মুখ্যমন্ত্ৰী মহিলা উদ্যমিতা আঁচনি আদি ৰূপায়ণ কৰিছে।

অন্তৰ্ভুক্তিমূলক প্ৰেক্ষাপট

→ অসমৰ সৰকাৰে আৰ্থিক তথা বিকাশমূলক কামত মহিলাৰ অংশগ্ৰহণ সুনিশ্চিত কৰিবলৈ গ্ৰহণ কৰা যোজনা সমূহ এনেধৰণৰ —

① প্ৰধানমন্ত্ৰী মহিলা স্ব-ৰোজগাৰৰ যোজনা।

② MGNREGA ৰ অধীনত মহিলাৰ নিয়োগৰ নিশ্চিতকৰণ।

বহুমাত্ৰিক উদ্যোগীকৰণত মহিলা

① কোটি বাহক, কোটি পতি আঁচনি।

② আত্মসহায়ক গোটক কৰে বিত্তীয় সহায়ৰ বৰঙণি।

③ মহিলাৰ দক্ষতাৰ বিকাশৰ বাবে প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান।

(Don't write anything beyond this margin)

সেয়েহেই সৰ্বাংগীণ তথা অন্তৰ্ভুক্তিমূলক উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰতৰ দৰে উন্নয়নশীল দেশত মহিলাৰ শিক্ষা তথা দক্ষতা বিকাশৰ অৰ্থে, স্থায়ী বিনিয়োগ — কৰাটো চৰকাৰ তথা ব্যক্তিগত খণ্ডৰ সম্মিলিত প্ৰচেষ্টাৰ মূল লক্ষ্য হোৱা উচিত।

8473823094

(Don't write anything beyond this margin)

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

(Don't write anything beyond this margin)

Q20. 'Empower Citizens, Expose Corruption' is the motto adopted by the Lokpal of India in 2025. Examine to what extent the institution has been able to realise this vision. In this context, discuss the broader challenges of ensuring accountability and transparency in governance, citing recent examples.

প্ৰশ্ন ২০: 'নাগৰিকক শক্তিশালী কৰক, দুৰ্নীতি প্ৰকাশ কৰক' হৈছে ২০২৫ চনত ভাৰতৰ লোকপালৰ দ্বাৰা গ্ৰহণ কৰা মূলমন্ত্ৰ। প্ৰতিষ্ঠানটোৱে এই দৃষ্টিভংগী কিমান পৰিমাণে বাস্তৱায়িত কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে পৰীক্ষা কৰক। এই সন্দৰ্ভত শেহতীয়া উদাহৰণ উল্লেখ কৰি প্ৰশাসনত দায়বদ্ধতা আৰু স্বচ্ছতা নিশ্চিত কৰাৰ বিস্তৃত প্ৰত্যাহ্বানসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক। **(Answer in 250 words)**

উঃ নাগৰিকক শক্তিশালী কৰক, দুৰ্নীতি প্ৰকাশ কৰক - ২০২৫ চনত ভাৰতৰ লোকপালৰ দ্বাৰা গ্ৰহণ কৰা মূলমন্ত্ৰ।

লোকপালৰ প্ৰয়োজনীয়তা

① দুৰ্নীতি ৰোধ কৰা,

② প্ৰশাসনত স্বচ্ছতা আনা

③ নাগৰিকৰ অধিকাৰ সুৰক্ষিত কৰা

④ আইনী ব্যৱস্থাৰ সহায় লৈহে, জনসাধাৰণক সুৰক্ষা প্ৰদান কৰা

⑤ তথ্য জনাৰ বাবে নাগৰিকক অধিকাৰ প্ৰদান কৰা

লোকপালৰ নিয়োগত সন্মুখীন হোৱা প্ৰত্যাহ্বান

1. আইনী প্ৰক্ৰিয়াৰ স্বচ্ছতাৰ অভাৱ
2. জনসচেতনতাৰ অতি কম
3. চয়নকাৰৰ উপযুক্ত স্বচ্ছতাৰ অভাৱ
4. কৰ্মীসকলৰ জীৱনৰ প্ৰতি ভাবুকি
5. ৰাজ্যসমূহত টকাৰ বিনিময়ত বিক্ৰী হোৱাৰ সম্ভাৱনা।

8473823094

(Don't write anything beyond this margin)

8473823094

(Don't write anything beyond this margin)

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total